

معرفی محصول گندم دیم رقم هشترود

امین مجیدی، محقق مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع استان قزوین

گرم‌تر و معتدل‌تر قزوین، باید تاریخ کاشت را نسبت به رقم محلی (باران) تنظیم کنید.

• زمان کاشت: هشترود زودرس است. کاشت را کمی دیرتر از تاریخ بهینه رقم باران (نیمه اول مهرماه) انجام دهید تا از ریسک سرمازدگی اوایل رشد در مناطقی که سرمای شدیدتری دارند، جلوگیری شود و در عین حال از مزیت زودرسی آن برای برداشت زودتر بهره ببرید.

• پایش تنش: در مناطقی که احتمال تنش رطوبتی در بهار بیشتر است، مدیریت بقایا و حفظ پوشش سطحی خاک (توسط بقایای محصول قبلی یا مالچ) برای حفظ رطوبت حیاتی است.

۲. مدیریت تراکم و تغذیه متناسب با دیم قزوین

• تراکم کاشت: با توجه به پایداری عملکرد هشترود در شرایط دیم، ممکن است بتوانید تراکم کاشت را نسبت به رقم‌های با پتانسیل عملکرد کمتر، کمی افزایش دهید. اما برای حفظ عملکرد، تراکم باید بهینه باشد. با فرض یک تراکم هدف مشابه ارقام عملکرد بالا در دیم: ۴۰۰ تا ۴۵۰ بذر در متر مربع را هدف قرار دهید.

• تغذیه پایه: استفاده از کودهای پایه فسفاته و پتاسه در پاییز و مصرف آن زیر بذر (مانند توصیه رقم باران) برای تحریک توسعه ریشه‌های عمیق‌تر، عاملی کلیدی برای مقاومت به خشکی تابستانه قزوین خواهد بود.

۳. مدیریت علف‌های هرز و بیماری‌ها

• کنترل علف هرز: در کشت دیم، رقابت علف‌های هرز برای جذب رطوبت باقی‌مانده در خاک بسیار مخرب است. طبق برنامه زمان‌بندی رقم باران، تمرکز مبارزه باید بر مراحل انتهایی پنجه‌زنی و ابتدای ساقه‌دهی باشد، زیرا این دوره بحرانی‌ترین زمان برای جذب رطوبت است.

• بیماری‌ها: در حالی که باران تحمل به زنگ زرد دارد، در مورد هشترود در قزوین، باید پایش دقیقی برای بیماری‌های قارچی رایج در منطقه (به‌خصوص زنگ‌ها) صورت گیرد. اگر سابقه شیوع زنگ زرد در مزرعه شما وجود دارد، استفاده از ارقامی که تحمل تأیید شده دارند (مثل باران) ممکن است امن‌تر باشد، مگر اینکه سم‌پاشی پیشگیرانه انجام شود.

۴. پتانسیل کیفی (گندم نان)

از آنجایی که هشترود دارای کیفیت مناسب است، مدیریت صحیح تغذیه نیتروژنی (به‌خصوص سرک دوم و سوم) باید به گونه‌ای باشد که پروتئین مورد نیاز برای آرد نان در منطقه قزوین تأمین گردد. خلاصه توصیه:

استفاده از رقم هشترود در قزوین ممکن است به دلیل زودرسی و مقاومت به سرما سودمند باشد، اما کشاورز باید نسبت به مدیریت دقیق رطوبت خاک در طول فصل رشد هوشیارتر باشد تا عملکرد آن به پتانسیل منطقه‌ای (مانند عملکرد ۳۴۰۰ کیلوگرم در هکتار باران در قزوین) نزدیک شود.

سال معرفی	۱۳۹۴
تیپ رشد	زمستانه
منشاء	ایران
عملکرد دانه (کیلو گرم در هکتار)	۱۹۳۷
تعداد روز تا ظهور سنبله	۱۶۱
ارتفاع بوته (سانتیمتر)	۷۵
رنگ دانه	روشن (سفید)
وزن هزار دانه (گرم)	۳۷
واکنش به خوابیدگی	مقاوم
واکنش به ریزش دانه	مقاوم
در صد پروتئین	۱۱.۶
واکنش به بیماری زنگ زرد	نیمه حساس

رقم گندم دیم هشترود، یک رقم اصلاح‌شده از نوع زمستانه است که در ایران معرفی گردیده است. این رقم با هدف سازگاری با شرایط مناطق خشک و نیمه‌خشک و عملکرد پایدار در شرایط دیم توسعه یافته است. رقم هشترود در سال ۱۳۹۴ معرفی شده و دارای عملکرد دانه متوسط ۱۹۳۷ کیلوگرم در هکتار است.

این رقم از نظر فنولوژی، نسبتاً دیررس بوده و ۱۶۱ روز پس از کاشت به مرحله ظهور سنبله می‌رسد. ارتفاع بوته آن حدود ۷۵ سانتی‌متر است که موجب پایداری نسبی در برابر خوابیدگی می‌شود. رنگ دانه در رقم هشترود روشن (سفید) و وزن هزار دانه آن حدود ۳۷ گرم است. این رقم از نظر مقاومت به تنش‌های محیطی، در برابر خوابیدگی و ریزش دانه مقاوم ارزیابی می‌شود.

از نظر کیفیت، درصد پروتئین دانه در رقم هشترود حدود ۱۱.۶ درصد است که نشان‌دهنده ارزش غذایی مناسب آن است. با این حال، واکنش این رقم به بیماری زنگ زرد نیمه حساس گزارش شده است که نیازمند مدیریت مناسب بیماری در شرایط شیوع است.

در مجموع، رقم گندم دیم هشترود با توجه به ویژگی‌هایی نظیر مقاومت به خوابیدگی و ریزش دانه و عملکرد نسبتاً پایدار، می‌تواند به عنوان یک گزینه مناسب برای کشت در مناطق دیم با محدودیت‌های اقلیمی مورد توجه قرار گیرد. با این وجود، پایش و کنترل بیماری زنگ زرد در این رقم از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

ویژگی‌های زراعی کلیدی رقم هشترود

رقم هشترود به دلیل ویژگی‌های زیر برای کاشت در مناطق دیم سرد و معتدل کشور انتخاب و معرفی شده است:

۱. تحمل بالا به تنش‌ها: دارای تحمل مناسب به تنش‌های خشکی و سرما است که برای مناطق سردسیر یک مزیت حیاتی محسوب می‌شود.

۲. زودرسی: این ویژگی به کشاورزان اجازه می‌دهد که برداشت محصول را زودتر از سایر ارقام انجام دهند و از تنش‌های گرمای دیررس تابستانی در امان باشند.

۳. کیفیت مناسب دانه: دارای وزن هزار دانه بالا و پارامترهای کیفی مناسب برای تولید گندم نان.

توصیه فنی برای کشت در استان قزوین

با توجه به پتانسیل ژنتیکی بالای هشترود، رعایت نکات زیر در کشت توصیه می‌شود:

• زمان کاشت: کاشت باید در زمان مناسب خود (معمولاً نیمه دوم مهرماه بسته به منطقه) انجام شود تا گیاه فرصت کافی برای توسعه ریشه و ساقه قبل از سرمای زمستانه را داشته باشد.

• تغذیه متعادل: با توجه به پتانسیل عملکردی بالا، اطمینان از تأمین فسفر و پتاسیم کافی در پاییز برای توسعه سیستم ریشه‌ای ضروری است.

• مدیریت تنش: در مناطقی که احتمال تنش خشکی وجود دارد، تمامی اقدامات زراعی باید با هدف حفظ رطوبت خاک (مانند کم‌خاک‌ورزی و کنترل علف هرز در مراحل اولیه) انجام پذیرد.

با وجود اینکه رقم باران به عنوان رقم برتر در تحقیقات ترویجی قزوین شناخته شده است، اگر تصمیم به استفاده از رقم هشترود در مزارع دیم قزوین دارید، باید به ویژگی‌های ذاتی این رقم (تحمل به سرما و خشکی) و حساسیت‌های احتمالی آن نسبت به اقلیم قزوین توجه کنید.

۱. ارزیابی اقلیمی و زمان‌بندی کشت

• منطقه‌بندی: قزوین یک استان با اقلیم‌های متفاوت است. اگرچه هشترود در مناطق سرد عملکرد خوبی دارد، اما برای کشت در مناطق